

Futbol Tutum Ölçe?i (FUTÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Futbol Tutum Ölçe?i (FUTÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22003>

Özet

Futbol Tutum Ölçeği (FUTÖ), bireylerin futbola yönelik tutumların kapsamlı bir şekilde ölçmek amacıyla Kayapınar ve Kaan (2021) tarafından geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek geliştirme çalışması, geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılarak tamamlanmıştır. FUTÖ, bireylerin futbola karşı sahip olduğu duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri belirlemeyi hedefler. Elde edilen istatistiksel sonuçlar, ölçeğin spor psikolojisi alanında kullanıma uygun, yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin geliştirilme süreci, spor bilimleri ve psikoloji literatürüne katkı sağlamaya amaçlanarak olup, özellikle futbolcuların, taraftarların veya futbolla yoğun ilişkisi kuran bireylerin tutum yapılarının derinlemesine anlaşılmasına olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Futbol, tutum, ölçek geliştirme, spor psikolojisi, psikometri, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

F. Çiğdem Kayapınar, C. Kaan.

Amaç

Futbol Tutum Ölçeği (FUTÖ), bireylerin futbol sporuna yönelik genel tutumların ve bu tutumların oluşturan alt boyutların belirlemek üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin temel amacı, futbolla ilgili motivasyon, sosyal algı, fizyolojik ve psikolojik faydalara ilişkin inançlar ile spordan kaynaklanan olumsuz duygular (kaygı, sinirlilik) gibi farklı yönleri ölçebilen standart ve güvenilir bir araç sunmaktır.

Bu araç, spor bilimleri araştırmacıların, antrenörlerin ve spor psikologların, sporcuların futbola olan bakışlıkların, algılarının ve potansiyel risk faktörlerini (sakatlanma korkusu, kötü tezahüratın etkisi) bilimsel yöntemlerle değerlendirmesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı

FUTÖ, futbol sporuna yönelik çok boyutlu bir tutum yapısını ölçmektedir. Bu yapı, sadece spordan alınan keyfi değil, aynı zamanda futbolun sosyal statü kazandırma, özgüven artırma, fiziksel ve psikolojik sağlık faydaları gibi daha derin kişisel ve sosyal algılar da içermektedir. Ölçek, bireyin futbola yönelik hem olumlu (coşku, gurur, fayda inancı) hem de olumsuz (korku, sinirlilik, gerginlik) tepkilerini yakalayamayan hedefler.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerlik çalışmasında, örneklem verilerinin faktör analizi için uygunluu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ile incelenmiştir. Bu analiz sonucunda elde edilen 0,728'lik KMO değeri, değişkenlerin faktör çökarma işlemi için oldukça uygun olduğunu göstermektedir.

Maddelerin faktör yük değerleri 0,453 ile 0,741 arasında değişmekte olup, bu aralık maddelerin ilgili faktörü yeterince açıkladığını kanıtlamaktadır. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans değeri %40,118 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, maddeler arası görüntü karışık korelasyon değerleri 0,395 ile 0,878 arasında değişmektedir, bu da maddelerin yapısal bütünlüğünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Futbol Tutum Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda hesaplanan güvenirlik katsayılarının kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu saptanmıştır.

Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı 0,738 olarak tespit edilmiştir. Ölçeği oluşturan alt boyutların güvenirlik katsayıları ise 0,337 ile 0,760 arasında bir dağılım göstermektedir. Bu değerler, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar üretebilme ve maddeler arasında yeterli korelasyon sağlama yeteneğine sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

FUTÖ'nün yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla açıklanmış faktör analizi uygulanmıştır. Analiz öncesinde veri setinin uygunluğunu belirlemek için yapılan KMO testi (0,728) ve Barlett Küresellik Testi sonuçları, verinin faktörleştirme için uygun olduğunu doğrulamıştır.

Faktör yük değerlerinin 0,453 ile 0,741 arasında yer alması, maddelerin belirlenen faktörlere güçlü bir şekilde yüklendiğini işaret etmektedir. Ölçeğin toplam varyansın %40,118'ini açıklaması, ölçeğin ölçtüğü temel yapıyı makul bir düzeyde temsil ettiğini göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin kuramsal yapısının istatistiksel olarak desteklendiğini ortaya koymaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert Tipi (5'li derecelendirme)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Futbol ile ilgili tutumları olan bireyler (Sporcular, öğrenciler, vb.)

Yaş Grubu: Çalışman yapıldık popülasyona bağı olarak genç ve yetişkin gruplar.

Popülasyon Detayları: Geliştirme çalışması için kullanılan örneklem detayları kaynakta belirtilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, öz-bildirime dayalı envanter.

Anahtar Kelimeler

Spor tutumu, özgüven, sosyal statü, futbol organizasyonları, spor psikolojisi ölçeği, iç tutarlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Sağlanmamıştır

Kurumsal E-posta Adresleri: Sağlanmamıştır

Yazma Adresi: Sorumlu yazarın e-posta adresi mevcuttur: kaancombul@gmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2021 yılında yayımlanan bir kongre kitabında tanıtılmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve ücret bilgileri sorumlu yazar Kaan Combul ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Yazma için sorumlu yazar: **Kaan Combul**.

Ölçek çalışması için orijinal dokümana ait link aşağıdadır: futbol-tutum-olcegi-futo-toad.docx.

Kaynaklar

Kayapınar, F. Ç., ve Kaan, C. (2021). 4th International Health Sciences and Innovation Congress Book, I. Hüseyinova (Ed.), Futbol Tutum Ölçeği Geliştirilmesi (FUTÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması (232-239. ss.). New York; Liberty Publications.

Ölçek çalışması için orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: d9a37cb4-d16e-470d-8cba-a4a75e5fb189.filesusr.com

Futbol Tutum Ölçeği (FUTÖ) Maddeleri

Derecelendirme: 1=Hiçbir zaman, 2=Nadiren, 3=Ara sıra, 4=Çoğu zaman, 5=Her zaman

Futbol, çevremin bana saygı göstermesine sebep olur.

Futbol bana sosyal statü kazandırdığı için gurur duyuyorum.
Futbol oynamaktan keyif alıyorum.
Futbol oynamak kendimi güçlü hissettirir.
Futbolun fizyolojik faydaları olduğuna inanıyorum.
Futbolun psikolojik faydaları olduğuna inanıyorum.
Futbol oynamak özgüvenimi artırıyor.
Maç esnasında heyecanlanıyorum.
Futbol oynarken eğlenirim.
Futbol oynadığımda kendimi başarılı hissediyorum.
Takımımı iyi yerlere taşıma gururunu yaşamak isterim.
Büyük futbol organizasyonları sahada izlemek beni heyecanlandırır.
Televizyonda yayınlanan futbol yayınları kaçmam.
Kendime örnek aldığım oyunculara hayranlık duyarım.
Kendimi büyük liglerde futbol oynarken hayal ediyorum.
En sevdiğim spor branşı futboldur.
Farklı bir spor branşıyla uğraşmak isterdim.
Milli takım oynama gururunu yaşamak isterim.
Spor ile ilgili gazete/dergileri keyifle okurum.
Maçta iyi oynadıysam mutlu olurum.
Futbol oynarken sakatlanmaktan korkarım.
Kötü tezahüratlar beni gerer.
Sakatlanmak beni üzer.
Maç esnasında çok sinirli olurum.
Futbol zararlı davranışlardan beni uzak tutuyor.
Antrenörümle olan ilişkim performansımı da etkiler.